

Za bodoče upamo, da se bo pripravil dober razpored učiteljstva že med šolskim letom in to po stvarnih vidikih in po kvalifikacijah za delo izven šole. Upoštevati pa je treba, da je razpored učiteljev zelo težak, ker se je treba ozirati na želje raznih lokalnih faktorjev, na socialne razmere, vezanost zaradi oženjenih učiteljev itd.

Trdote šolskega zakona. — Država naj bi vzela vsa bremena na sebe.

Malokateri zakon je dal toliko dela kot zakon o narodnih šolah. Trdote tega zakona se je in se bo skušalo omejiti kolikor mogoče. Najpripravnije bi bilo, ako bi država prevzela vsa ta bremena na sebe. Za zakon so bile merodajne prilike v drugih krajih naše države.

Stanarina učiteljstvu.

Obveznost občine, plačevati učiteljstvu stanarino, ni primerna, temveč subsidarna v onih primerih, kjer pri šolskih zgradbah ni učiteljskih stanovanj, ki tvorijo po svojem bistvu sestavni del šolskih zgradb. Zaradi razbremenitve občin v pogledu stanarine učiteljstvu je želja banske uprave, da se zgradi čim več šolskih poslopij, ki bodo imela učiteljska stanovanja. Ravno pospeševanju te akcije je namenjen v proračunu znesek 6.000.000 Din. Sedanja izkustva so pokazala, da je obremenitev občin z dokladami zelo različna.

V splošnem občine niso preobremenjene z dokladami.

V splošnem pa se mora reči, da obremenitev z občinskimi dokladami ni prevelika. Nad polovico občin v Dravski banovini imajo občinske doklade, ki ne dosegajo 50%. Ako primerjamo naše občinske doklade z dokladami v Savski banovini, kjer znaša banovinska doklada sicer 20% vidimo, da je tam le 8 občin, ki imajo doklado pod 50%, da je pa preko 30 občin, ki imajo doklade nad 400%. Glavni vzrok različnim občinskim dokladam v naši banovini tvorijo stroški za narodno šolstvo.

Banovinski šolski fond za zidanje šol in učiteljskih stanovanj.

Znesek v proračunu 4.000.000 in 2.000.000 Din predviden za šolske zgradbe, naj služi v prvi vrsti legalizaciji bremen v področju banovine, s tem, da se pomaga onim občinam, ki hočejo izvršiti svoje dolžnosti pa bi brez pomoči zaradi finančnih težkoč opešale. Za dajanje podpore se bo izdelal točen pravilnik, podpore bodo znašale povprečno 10%, največ pa 25% gradbenih stroškov. Iz banovinskega šolskega sklada se ne bodo dajala brezobrestna posojila pač pa je podana možnost za bonifikacijo previsokih obresti.

Vzdrževanje meščanskih šol.

Prispevki banovine za vzdrževanje meščanskih šol so zamišljeni tamkaj, kjer smo prevzeli obveze od prejšnje okrajne samouprave. Izredne podpore za meščanske šole so predvidene do tedaj, dokler ne izide zakon o meščanskih šolah.

Šolske počitnice. — Izdelava prosvetnega, kulturnega in gospodarskega programa za svoj okoliš od učiteljstva.

Čas velikih šolskih počitnic je urejen z zakonom in se da le zakonskim potom spremeniti. Upoštevajo pa se le lokalne potrebe potom olajšav pri šolskem obisku. Kar se tiče letošnjih božičnih počitnic, ki so bile izredno podaljšane, pripominjamo, da so dobili učitelji nalogo, da v teh počitnicah izdelajo prosvetni, kulturni in gospodarski program svojega okoliša. Ta program bo tvoril tudi podlago za navodila, ki jih bodo prejeli učitelji za udejstvovanje.

Šolski okoliš.

Glede ureditve šolskih okolišev in zgradb šolskih poslopij, kjer se porajajo lokalna nasprotstva in spori, skuša banovina na zakonski osnovi najti vedno neko srednjo pot. V Prekmurju vlada sedaj sistem eno, odnosno dvorazrednega osnovnega šolstva. Ker pa je treba ustanavljati večrazredne narodne šole, ni mogoče zadovoljiti tožadnim prošnjam, ki gredo čisto za tem, da bi vsaka vas imela svojo lastno šolo.

Potreba izpopolnitve šolstva za defektno deco v banovini.

Obstoji občutna potreba, da se ustanovi zavod za defektno deco. Takih otrok imamo okoli 740. Zakon o narodnih šolah nalaga, da mora banovina skrbeti za to deco. To vprašanje je banska uprava že ponovno razpravljala, vendar pa zaradi finančnih težkoč zgradbo takega zavoda, ki bi banovino poleg tega še trajno obremenjeval, v prihodnjem letu še ne bo mogoče ustanoviti. Da se temu občutnemu pomanjkanju odpomore, je namepravana razširitev gluhenemnice, zavoda za slepo deco in vzgajališča.

Srednje šole.

Glede srednjih šol omenjam, da je banovina dolžna prispevati k vzdrževanju teh zgradb v splošno, če in v kolikor niso po obstoječih pogodbah zavezani drugi faktorji. Pač pa je banovina dolžna, ako so dani zakonski pogoji, graditi nove srednje šole.

Govor načelnika prosvetnega oddelka g. dr. Lončarja.

V nadaljevanju seje, na kateri se je razpravljalo o proračunu oddelka za prosveto, je vsilec dolžnosti načelnika prosvetnega oddelka dr. Lončar Dragotin podal podatke, koliko znaša stanarina in stroški za kurivo učiteljstvu ter katehetske nagrade. Nato je odgovarjal na posamezne očitke, ki so jih iznesli posamezni člani banskega sveta ter je sporočil, da so se posamezne napake skušale že odpraviti s potrebnimi navodili in okrožnicami.

Kompetenca banske uprave bi se morala razširiti.

Pripominja, da gredo očitki, ki so bili iznešeni proti učiteljem zaradi njihove premajhne agilnosti tudi na rovaš njihove nestalnosti. Mnogo bi se dalo od pomoči, ako bi se povečala kompetenca banske uprave, zlasti kar se tiče premestitev in nastavitve učiteljev. Kar se tiče dela učiteljstva samega, se mu zdi, da je zadel član dr. Sajovic pravo jedro.

Odhajanje učiteljstva iz službenega kraja.

Glede nepotrebnega vozarjenja učiteljstva je bila sedaj izdana okrožnica, da se sme učitelj odstraniti s svojega službenega kraja le z dovoljenjem šolskih voditeljev. To dovoljenje se sme izdati le, če je potovanje nujno in utemeljeno.

Otvorjanje novih razredov. — Število otrok v razredu.

Prizna, da se godijo primeri, ko se po nepotrebnem odpirajo novi razredi. Praviloma sme biti v nižjih razredih 50, v višjih pa do 40 učencev, kar pa ne izključuje, da jih je tudi lahko več.

Proti neutemeljenemu izpadu banskih svetov valcev na učiteljstvo.

Svoje izjave pa ne more končati, ne da bi našel tudi kake tople in dobre besede za učiteljstvo, ker je gotovo velik del učiteljstva dober in ambiciozen. Ne sme se podcenjevati njihovega težkega duševnega dela ter pozabiti, da opravljajo svojo službo mnogokrat jako težko in pod neugodnimi in težkimi pogoji ter v slabih prostorih. Kot primer navaja nekaj vzgledov iz Prekmurja, ki kažejo, da so tudi učitelji, ki služijo v težkih razmerah, a vendar požrtvovalno vztrajajo na svojih mestih.

Zavodi za defektno deco: slepo, gluhenemo in izpriženo.

Pri proračunu gluhenemnice v Ljubljani, deškega vzgajališča v Ponovičah in zavoda za slepo deco v Kočevju je načelnik dr. Dolšak Fran objasnili nastanek teh zavodov, njih razvoj, število gojencev na posameznih zavodih ter slikal uspehe in utemeljeval potrebo, da se ti zavodi ne samo nadalje ohranijo, temveč še bolj razširijo.

Lebinger Hinko ponovno poudarja, da je zamisel g. pomočnika bana o preselitvi deškega vzgajališča v Ponoviče zelo posrečena. Po možnosti naj bi se tja prenesli še drugi zavodi.

Prepeluh Albin je opozarjal, da ima banovina zavod za slepo deco nima pa še zavoda za slepe sploh dasiravno imamo dovolj slepcev v naši banovini. Obstojata pa dve privatni društvi: Podporno društvo slepcev in Dom slepih, ki sta si nadeli nalogo, da si sezidata tak zavod v katerem naj bi se namestila tudi slepa deca. Priporočal je, naj banovina podpira ta skupni načrt in naj ga podpre s podporo do 50.000 Din.

Dr. Sajovic Ivan je mišljenja, ali ne bi kazalo koncentrirati vse te zavode na enem mestu. Primerno za to se mu zdi veleposelstvo Ponoviče. S skupno administracijo bi se tudi mnogo prihranilo. V Ponovičah bi bila gojencem dana prilika, da se vzgoje tudi v poljedelstvu.

G. ban dr. Marušič je pojasnil, da se je o tem že razmišljalo in da je stvar sedaj v študiju.

Banski svetovalec Steblovnik reterira glede svojega izpada proti učiteljstvu.

Steblovnik Martin izjavlja, da se v svoji kritiki glede učiteljstva mogoče ni pravilno izrazil. Hotel je povsem poudariti, da je premalo učiteljstva, ki bi bilo večje, odnosno se hotelo zanimati za kmetijstvo.

Enako glede Sokola.

Glede Sokola navaja, da on nikakor ni proti idealnim sokolskim delavcem, katerih delo ne omalovažuje, samo način, kakor se tu in tam dela, rodbinskim očetom ni po volji. Pri tem misli predvsem na vezbanje v večernih urah. Ako hoče ta organizacija res delati proti pijančevanju in za dobro versko in moralno vzgojo naroda, potem tudi njemu podpora za Sokola kraljevine Jugoslavije ni prevelika.

Apel g. bana na duhovščino glede Sokolstva.

Ramovš Jakob izjavlja kot duhovnik, da se v sokolski vzgoji premalo poudarja verski moment. Naš narod je globoko-veren in zaradi tega to težko pogreša. Mi vsi smo za nacionalni princip in za vzvišene ideje Njegovega Velikanstva kralja, poudarjati pa mora tudi verske momente, ker bi na ta način odpadli marsikateri ugovori.

Na modernejše

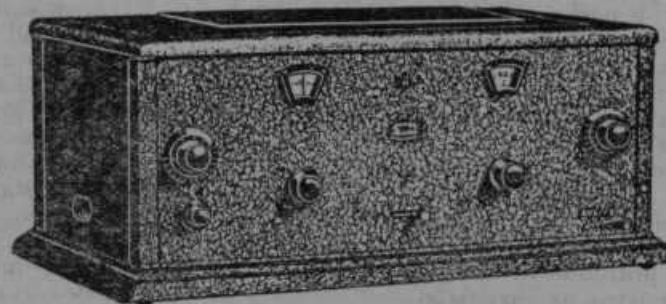
Najpopolnejše

Najsolidnejše

RADIONE

Cel svet igra in poje za Vas!

Kratki valovi 20-80 m. Normalni valovi 200-600 m. Dolgi valovi 600-3000 m

RADIO LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA C. 5.

G. ban dr. Marušič je pripomnil, da si moramo biti na jasnem: Sokol kraljevine Jugoslavije je nacionalna ne pa verska organizacija. Sokol mora gojiti požrtvovalnost, bratstvo, ljubezen do domovine, verska vzgoja pa je v rokah duhovništva, ki lahko nemoteno vrši svojo vzvišeno nalogo. Kot vsenarodna organizacija Sokol najmanj in nikdar ne sme žaliti verskega čuta. Sokolstvo pa je tudi vedno razumelo svojo narodno poslanstvo. Sokol ima svoje etične ideje in zamisli, ki niso in ne morejo biti v nasprotju z verskimi etičnimi načeli. Ne more se pa posvetnim ljudem dati nalogo verske vzgoje, ki je stvar duhovništva. Naša duhovščina je bila vedno narodno zavodna in zato apelira nanjo, naj bo tudi sedaj širokogrudna in naj z razumevanjem sledi težnjam in idejam Sokola, saj oba činitelja zasledujeta eni in isti visoki etični cilj.

Druga korektura govora o Sokolu.

Ramovš Franc je izjavil, da je hotel samo poudariti, naj se ne bi ničesar ustvarjalo, kar more pri njem kot duhovniku ali pri vernem ljudstvu vzbujati občutek, da se namestila žaliti verski čut. Tako naj bi izostale telovadbe in javni nastopi ob času ko se vrši v cerkvi služba božja, in pri izletih naj se da otrokom prilika, da se udeležijo službe božje.

Druga načelna debata o Sokolu. — V Sokolu ne sme biti politike.

Ban dr. Marušič je izjavil, da se bo gledalo na to, da se kaj takega ne bo zgodilo. Ostanki predvojne in danes ne več sodobne liberalizma — se morajo iz Sokola kraljevine Jugoslavije čimprej odstraniti. Eventualne nekorektnosti naj se naznanijo župam ali oblastvom.

Zborovanja sreskih učiteljskih društev Dravske banovine.

= GORNJEGRANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo imelo svoje redno zborovanje dne 7. februarja 1931. na Gorici pri Mozirju ob 11. uri. Dnevni red: 1. Čitanje in odobritev zadnjega zapisnika. 2. Dopisi. 3. Referat tov. nadzornika. 4. Poročilo o seji širjega sosveta v Ljubljani. 5. Poročilo o izvenšolskem delovanju učiteljstva v našem okraju. 6. Slučajnosti. — Naša zborovanja naj bodo ogledalo učiteljske samozvesti in discipline! — Glede kosila se prijavite 3 dni pred zborovanjem predsedniku. — Odbor.

= KOZJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto, 7. februarja 1931. ob 10. uri v Kozjem. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. »Problem učiteljske vzgoje in izobrazbe v našem sodobnem učitelju«, tov. Podjavoršek. 4. »O knjoženju sadnega drevja«, tov. Prislani. 5. Volitev prosvetnega odseka in dopisnika za »Prosveto«. 6. Slučajnosti.

= SLOVENJGRASKO IN ŠOSTANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bosta zborovali skupaj v soboto, dne 14. februarja t. l. ob 11. uri dopoldne v osnovni šoli v Slovenjgradu po sledečem dnevnem redu: 1. Predavanje prof. dr. Fran Zgeča »o spolni vzgoji«. 2. Dopisi. 3. Poročilo o seji širjega sosveta UJU (tov. Gobec). 4. Razgovor o eventuelni fuziji obeh društev. 5. Slučajnosti.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SODNI OKRAJ ŽUŽEMBERK bo zborovalo v soboto, dne 7. februarja 1931. v Žužemberku. Dnevni red: 1. Stanovske zadeve. 2. Rokotvorni pouk na naših šolah. Poročata tov. Brumatova in tov. Otrin. — Po zborovanju pevska vaja. Pridite polnoštevilno! — Odbor.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ bo zborovalo v soboto 7. februarja ob 10. uri predpoldne

Dr. Pivko Ljudevit je poudarjal, da je Sokol že od nekdaj stal na stališču, da ne sme žaliti verskega čuta zaradi svetovnosti organizacije in zaradi človeških idej, ki jih zastopa. Danes, ko je z zakonom Sokolu poverjena posebna vzvišena naloga, mora še posebej zavzemati to stališče. Mi moramo tudi onim našim državljanom, ki niso iste vere, kot smo mi omogočiti vstop v Sokola; zato moramo biti strpni. Apeliramo predvsem na človeka, ne pa na verskega pripadnika. Če svojčas nismo dopuščali žalitev verskih čutev, tem manj se sme dogajati sedaj. Govornik poudarja, da še nismo vsi doumeli visoki čin Nj. Vel. kralja. Mi smo storili vse, kar je v intencijah zakonodavca. In mi smo sposobni za razvoj. Zahvaljuje se g. banu za načelno izjavo. Mnenja pa je, da mora vse nekorektnosti odpraviti župa sama, zato naj se take prijave predložijo pristojnim župam.

Lebinger Hinko je izjavil, da so se že po vojni vršila pogajanja med Sokoli in Orli za združitve. Ako bi se takrat hotelo, bi se ta združitve že davno izvršila. Pa tudi po zakonu o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije se ta prehod ni mogel gladko izvršiti. Važna je načelna izjava bana, ki bo gotovo marsikatera nasprotja premostila. Tudi šestmesečni poskusni rok za vstop je marsikateremu ovira. Novo vstopivšim članom naj se da tudi vpliv na upravo.

G. dr. Pivko Ljudevit je pojasnil šestmesečno čakalno dobo. V tej dobi naj se izvrši vsestranski pretres dotičnega v nacionalnem in moralnem oziru. Je to neka prohibitivna mera, kakor je uvedena pri vseh velikih organizacijah. Treba samo medsebojnega zupanjanja in to bo združilo vse prave in dobre državljanke za skupno dobro in plemenito delo.

v Narodnem domu v Mariboru. Razen običajnega vzporeda bo predavanje o kmetijskem in gospodinskem šolstvu. Pol ure pred zborovanjem je seja društvenega šolskega upravnega odseka, torej k tej vsi upravitelj in ostali izvoljeni tovariši(ice)! Imamo si mnogo povedati! Neupravičeno odsotne član(ice) objavimo — glasom sklepa občnega zbora! Članarinski dolžniki — požurite se, sicer posledice sklepa pokrajinske skupščine! Ker pride najbrž poverjenik ali namestnik in bomo marsikaj izvedeli, pridite polnoštevilno k zborovanju. — Tov. pozdrave — predsednik.

= BELOKRANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto, dne 7. februarja 1931. v Črnomlju. Začetek ob 11. uri dopoldne. Na dnevnem redu je predavanje sreskega zdravstvenega referenta dr. Küssela o šolski higijeni in zdravstvu otroka v šolski dobi, dr. Kain bo nadaljeval s predavanjem o zadrutstvu, tov. nadzornik pa bo dal nekaj navodil v administraciji — Nadaljevali bomo tudi z občinim zborom, ki ni bil zadnjič dokončan. — Plačajte članarino, kajti odbor pušča v finančnih težkočah, ni tovariško!

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ LASKO bo zborovalo v soboto, dne 7. februarja ob 10. uri dopoldne na Zidanem mostu. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi predavanje tov. Mlekuža o »Beograjski razstavi« in poročilo o UGP v Mariboru. Polnoštevilna udeležba je stanovska dolžnost. — Odbor.

= LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo imelo redno mesečno zborovanje v petek, dne 6. februarja t. l. ob 18. uri zvečer na šentjakovski šoli z običajnim dnevnim redom in poročilom o seji širjega sosveta UJU. — Odbor.

Naročajte šolske in društvene potreščine potom UČITELJSKE GOSPODARSKE POSLOVALNICE!